1857. N°. 28.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 6 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 5 Maart.

Er wordt alhier van wege eene Commissie, bestaande uit de Heeren: Mr. A. O. E. Grave v. Limburg Stirum, Burgemeester, den Hoogleeraar Mr. J. de Wal, Voorzitter van de Maatschappij der Ned. Letterkunde alhier, en Dr. L. J. F. Janssen, Voorzitter van de Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen, eene lijst aangeboden ter inteekening voor de oprigting van een gedenkteeken voor den Dichter Tollens, waarvoor de bijdrage is bepaald op een gulden.

— In de maand Februarij zijn binnen deze Gemeente overleden 118 personen, als: 17 mannen, 27 vrouwen, 37 zoons en 37 dochters, daarenboven als levenloos aangegeven 5. Geboren 124 kinderen, als: 64 zoons en 60 dochters; waaronder zijn begrepen 4 paar tweelingen. Voltrokken 19 huwelijken.

— Het afbreken der oude en het opbouwen eener nieuwe kerk, eergisteren door het Parochiaal Kerkbestuur van de R. K. gemeente te Soetermeer aanbesteed, is aangenomen door de HH. P. van der Kamp en A. Verhoog en Zoon, Aannemers alhier, voor de som van *f* 18,450.

— De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft de aandacht gevestigd op de tentoonstelling van vee, voortbrengselen en werktuigen van den landbouw, welke in de maand Augustus van dit jaar te Waterford in Ierland zal gehouden worden. Behalve de premiën, voor allerlei voortbrengselen uitgeloofd, zullen bijzondere prijzen worden toegekend voor uitmuntend buitenlandsch vee.

De landbouwers en veefokkers worden op die tentoonstelling opmerkzaam gemaakt, vooral omdat zich daardoor eene gelegenheid aanbiedt tot plaatsing der voorwerpen, die voor de onlangs uitgestelde tentoonstelling van Parijs waren bestemd.

— Uit Nootdorp wordt gemeld, dat aldaar en in den omtrek van Delft weder onderscheidene stallen van veehouders door de longziekte bezocht zijn. De inenting van het vee vindt meer en meer bijval; een veearts uit het kanton 's Gravenhage heeft in den loop van het vorige jaar meer dan 5000 stuks ingeënt.

— Op den 7den dezer zal van Rotterdam eene afdeeling troepen, sterk 46 man, onder bevel van den 1sten Luit. der Genie W. Schut, naar Curaçao vertrekken, om aldaar gedurende 5 jaren te blijven, en den 18den van het Nieuwe Diep eene afdeeling van 150 man, onder bevel van den Kapt. Poelman, naar Oost-Indië.

— Te Alkmaar zijn de beide klokken uit het klokkenhuis, ter stads waag gewogen op 1700 en 1525 Ned. ℔, openbaar verkocht; de eerste voor *f* 2108 aan den Heer M. D. du Mosch, te Hoorn, en de laatste voor *f* 1967.25 aan den Heer C. Bommezij te Oterleek, voor de kerk in den Schermmeer.

— Als een bewijs van de belangrijkheid der veefokkerij op het eiland Texel, wordt van daar gemeld dat in 1856 zijn uitgevoerd: 209 koetjen, 33 ossen, 2 stieren, 14 kalveren, 9535 lammeren en 3609 schapen.

— Het bestuur van het Diaconie-weeshuis te Groningen heeft Heeren Bouwkundigen uitgenoodigd ter mededinging naar eene premie van *f* 200, uit te reiken voor het beste ontwerp van een weeshuis voor 250 kinderen. Ook te Koog aan de Zaan is door de Commissie der Herv. gemeente *f* 100 uitgeloofd voor een ontwerp ter bouwing van een wees- en armhuis voor 80 personen.

— Te Veenhuizen is de Heer van Leeuwen, Med. Doct. aldaar, mede aan de heerschende zenuw-zinkingziekte bezweken.

— De arbeid tot lossing van de stoomboot *Ravensbourne* voor Vlissingen wordt met gunstig gevolg voortgezet. Van de 11 aan boord zijnde kisten met zilveren specie zijn er reeds 10 aan wal gebragt.

— Tot Secretaris van het Prov. Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noordbrabant, te 's Hertogenbosch gevestigd, is dezer dagen verkozen Mr. F. J. A. van Lanschot, Advocaat aldaar.

— Door den Heer Beelaerts van Blokland, Lid en Secretaris der Kaapsche Commissie, is het volgende berigt in de *N. R. C.* geplaatst:

Ik kan thans de beste geruststelling geven aan de ouders van de 57 kinderen, die bij het op strand geraken van het schip *Zalt-Bommel*, op 3 Dec. ll. in de Tafelbaai aan boord waren, ten einde van daar te vertrekken naar de Algoa-baai. Een brief van een der toen aan boord zijnde knaapjes, uit de Kaapstad den 6den December geschreven, dezer dagen door zijne ouders ontvangen en door mij gelezen, meldt, dat de 57 kinderen na het stranden van het schip allen behouden en welvarend weder op 3 December waren ontscheept en zich toen in de Kaapstad bevonden, waar zij zeer menschlievend door de inwoners werden bejegend, terwijl hij er bijvoegt dat ook hunne uitrusting in goeden staat aan wal was gebragt. De reeders van [illegible] en Co. ontvingen een brief van Kapt. Juta en een tweeden van den Heer O. J. Truter, gelijk mede ik van laatstgenoemden, alle van den 15den Dec. ll., hetzelfde berigt inhoudende en tevens, dat de kinderen, de jongens in het Zeemanshuis en de meisjes in het Weeshuis, zijn gehuisvest geweest en op den 9den Dec. ll. met hunne geleiders (den onderwijzer en diens huisvrouw en de beide timmerlieden) met het Engelsche schip *Oryx*, Kapt. Gell, naar de Algoa-baai zijn vertrokken.

— De *R. C.* deelt het volgende mede: Treurig zijn wederom de tijdingen, vervat in een alhier met de laatste maal uit China ontvangen brief van Mevrouw Johnson, geboren van Medenbach Wakker. De waardige vrouw meldt daarin, dat vele Europeërs zich naar Singapore hadden begeven, doch dat de Heer Johnson daartoe nog geene vrijheid vond, terwijl zij hem niet wilde verlaten. Zij berigt onder anderen verder, dat een prijs van 900 dollars op het hoofd der Europeanen is gesteld; dat de scholen zijn onthonden, ook die van de briefschrijfster; dat geen Chinees de Europeanen meer mag dienen, zoodat deze alles zelve moeten verrigten, en dat de Europeanen in gedurig gevaar van brand en plundering leven. Dringend vragen zij dat men hun in de gebeden gedachtig zij.

's GRAVENHAGE, 5 Maart.

Door Z. M. is Mr. J. Thooft, oud-Burgemeester van Zalt-Bommel, benoemd tot Commandeur der orde van de Eikenkroon.

— Z. M. heeft benoemd tot Ontvanger te Utrecht, den Heer J. A. F. Bierhaus, thans te Breda, en te Avereest en Nieuwleusen, den Heer B. Warnaars, thans te Vollenhove.

— Eergisteren is in de kapel van H. M. de Koningin-Moeder eene plegtige dienst gevierd, ter herinnering aan de troonsbestijging van Keizer Alexander II. Gisteren heeft er bij H. M. een groot diner plaats gehad.

— De Minister van Binnenl. Zaken zal op Zaturdag aanst. geen gehoor verleenen.

— Door het *Res. Bl.* wordt de aftreding van de HH. Schimmelpenninck van der Oye en Ridder van Rappard, als leden der Tweede Kamer, bepaald tegengesproken.

— Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn adressen ingezonden tegen het reglement op de drukpers in Indië, door den Heer van Haren Noman, uitgever van het dagblad *de Indiër*, die zich beklaagt, dat die voor hem zoo belangrijke uitgave door dat reglement als het ware wordt vernietigd, alsmede door eenige aanzienlijke ingezetenen van Soerabaija. Deze adressanten laten zich o. a. aldus uit: »Vorderde de openbare orde eene dergelijke drukpers-verordening? Neen, nergens is tot heden de openbare orde door de drukpers in Neêrl. Indië ooit bedreigd, nog veel minder geschokt. Het voorledene was een waarborg voor de toekomst. De openbare orde had dus eene dergelijke doodende verzekering niet noodig, die uit hersenschimmig wantrouwen en vrees geboren, alle ontwikkeling van en door de drukpers belet. En de gevolgen? Verslapping van den intellectuelen band tusschen moederland en kolonie, smoring der publieke opinie, bedekt blijving van intrigues en malversatien, verval van den boekhandel en der drukkerijen. Ziedaar in korte woorden de geest der Indische drukpersverordening geschetst, waarop wij eerbiedig maar ernstig de aandacht inroepen der vertegenwoordigers van het volk, waartoe wij allen behooren en blijven behooren, al leven wij ook verre in eene der bezittingen des rijks."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 4 Maart.

Uit de laatste volkstelling is gebleken dat deze stad, behalve de voorsteden, 152,200 inwoners en 17,000 huizen bevat.

— Dr. Pierson, Predikant te Leuven, zal, te beginnen den 4den dezer, alhier 4 voorlezingen houden over het Christendom in betrekking tot de hedendaagsche Wijsbegeerte.

— De tentoonstelling van planten en bloemen te Gend is zeer luisterrijk geweest. In de Commissie van beoordeeling, omstreeks 100 leden tellende, hebben verscheidene Nederlanders zitting gehad. Aan de Heeren Schertzer en Zoon te Haarlem, die niet hebben medegedongen naar de uitgeloofde prijzen, is, bij acclamatie, de gouden eere-medaille toegekend voor de door hen tentoongestelde verzameling van hyacinten. De Koning heeft bij zijn bezoek zijne bewondering over de tentoonstelling te kennen gegeven, en zich o. a. langdurig onderhouden met Jhr. von Siebold.

In genoemde stad hebben bij gelegenheid van het vasten-avondvermaak ongeregeldheden plaats gehad. Eenige gemaskerde personen liepen met opschriften langs de straat, waarin de policie ongepaste zinspelingen op sommige Volks-Afgevaardigden zag, en zulks wilde verbieden. Men laakt de ontijdige inmenging der policie in deze zaak, die anders rustig zou afgeloopen zijn.

— De werkman die dezer dagen in eene steengroeve te Awans door eene instorting is bedolven geworden, is op heden nog niet gered.

ENGELAND.

LONDEN, 3 Maart.

De vergadering op uitnoodiging van Lord Palmerston gehouden, is door 170 vrijzinnige leden van het Parlement bijgewoond. De eerste Minister heeft daarin de handelingen der Regering verdedigd; voorts de ondersteuning van zijne aanhangers gevraagd en ten slotte te kennen gegeven dat indien het Ministerie mogt worden overwonnen, het de toevlugt zou nemen tot eene ontbinding van het Parlement.

In weerwil dat eene ontbinding een schrikbeeld voor vele leden van het Parlement is, heeft het Ministerie eene groote nederlaag geleden. Na langdurige beraadslagingen is het voorstel van den Heer Cobden, waarbij het Huis zijn leedwezen betuigt over het gebeurde te Canton, met eene meerderheid van 16 stemmen aangenomen. Men verwacht dus eene ontbinding van het Huis, maar zulks kan niet geschieden dan met goedkeuring van de Koningin, en vóór dat de begrooting voor het loopende jaar is vastgesteld. De *Times* zegt reeds dat bij eene nieuwe verkiezing het volk de staatkunde van Lord Palmerston zal goedkeuren.

— In de vorige week hebben alhier 41 faillissementen plaats gehad, dat is drie malen meer dan gewoonlijk.

— Twee mijnwerkers in Darleymain hebben een levende pad in het midden van een blok steenkolen gevonden.

— Omtrent de laatste gebeurtenissen te Canton zijn thans officiële verslagen ontvangen. Zij behelzen het verhaal van den aanval, door een groot aantal Chinesche jonken op de Engelsche schepen gedaan. Die aanval is, ofschoon hij goed overlegd was en bij laag water geschiedde, toen de oorlogschepen niet dan met moeite konden wenden, op eene schitterende wijze afgeslagen. Nadat Sir Seymour het raadzaam geacht had zijne stelling bij het fort Dutch-folly en de tuinen der factorijen te verlaten, heeft hij zijne stellingen in de lager op de rivier liggende forten versterkt. 500 man werden uit Singapore te gemoet gezien.

Omtrent den moord der Europeanen aan boord van de *Thistle* wordt het volgende medegedeeld: Dit schip, op reis naar Hong-Kong, had Canton aangedaan. Men onderzocht de Chinesche passagiers, om zich te verzekeren dat zij geene wapenen bij zich hadden, en daarna vertrok het schip. Nogtans gelukte het 17 Chinezen messen meester te worden van eene vrouw, die ze onder hare kleederen verborgen had en, naar het schijnt, niet naauwkeurig onderzocht was. Met deze messen vielen zij op de 11 ongewapende Europeanen aan, die zich aan boord bevonden, en bragten hen allen om het leven. De Spaansche Vice-Consul was een der slagtoffers. De moordenaars rigtten het vaartuig vervolgens naar eene kreek, staken het in brand en gaven de lijken der vermoorden aan de vlammen over, met uitzondering van hunne hoofden, die zij met zich mede voerden. Die 17 Chinezen waren vermomde soldaten, die hunne uniformen onder de kleederen droegen, welke zij bij het aan boord gaan hadden aangetrokken. Het lijdt geen twijfel of de Regering droeg van het voorgenomen misdrijf kennis en heeft de voor de hoofden uitgeloofde premiën betaald. Naardien de *Thistle* van ijzer gebouwd was, is dat schip niet verbrand. De romp daarvan is den volgenden dag door onze sloepen ontdekt die daarin de 11 hoofdelooze lijken vonden, als verschrikkelijke bewijzen van het akelig lot hetwelk de Europeanen ondergaan hadden.

Voorts wordt nog uit Hong-Kong gemeld, dat na den aanval op de *Thistle* nog eene andere stoomboot slechts met moeite aan de Chinezen ontkomen was. Te Whampoa was ook een Europesche bediende vermoord. Men zeide dat de opstandelingen in het zuiden zich met den Onder-Koning Yeh vereenigd hadden, om de barbaren gemeenschappelijk uit het land te jagen. Al de voorsteden ten westen van Canton gelegen, waren door de Engelsche schepen in de asch gelegd. Ook in het binnengedeelte der stad moet men een grooten brand ontdekt hebben.

— Te Hong-Kong hebben de Engelsche huizen al hunne Chinesche bedienden weggezonden, omdat men meende zich niet meer op hen te kunnen verlaten. Er moeten hun aanbiedingen zijn gedaan om de Engelschen te vermoorden en hunne bezittingen te verbranden. Het is aan ieder Chinees op straffe des doods verboden met de Engelschen handel te drijven. Men zal dus, hoe men over de zaak moge denken, voor de veiligheid der vreemdelingen, genoodzaakt zijn, krachtige maatregelen te nemen.

De *Times* deelt uit Hong-Kong, 15 Jan., nog het volgende mede: Heden morgen werd eene poging tot vergiftiging van een talrijk gedeelte der Europesche bevolking aangewend. Hij die deze daad gepleegd heeft is een Chinesche bakker, Esing genaamd, die, door beloften van ruime belooningen der Mandarijnen aangemoedigd, eene zeer groote hoeveelheid rattekruid in het deeg van zijn brood gemengd heeft, en, na het aan zijne kalanten verkocht te hebben, des morgens ten 8 ure met de stoomboot naar Macao is vertrokken. Allen die dit brood nuttigden werden terstond door hevige brakingen overvallen, maar dadelijk zijn gepaste middelen aangewend, en tot hiertoe is niemand bezweken, ofschoon sommigen nog niet buiten gevaar zijn. De hoeveelheid rattekruid was zoo groot, dat men de aanwezigheid daarvan onmiddellijk ontdekte en het tegengift kon aanwenden.

— Een Amerikaansch Scheepsluitenant heeft een werktuig uitgevonden hetwelk, geplaatst aan de kiel van een schip, de diepte van het water nabij het strand of ondiepten aanwijst, zonder het gebruik van het dieplood, overal waar de diepte geen 2 vademen te boven gaat. Deze uitvinding, waarover een gunstig verslag door een commissie van Zee-Officieren is uitgebragt, zal op een van 's lands schepen toegepast worden.

— Professor Wahlberg, de Zweedsche Natuuronderzoeker, die sedert eenigen tijd eene reis deed in de binnenlanden van Zuid-Afrika, is, terwijl hij op de jagt was ten noord-oosten van het meer G'Nami, door een olifant gedood. Het schijnt dat hij alleen en te voet een olifant willende aanvallen, den tijd niet gehad heeft zijn geweer aan zijn schouder te brengen, maar oogenblikkelijk door het woedende dier op den grond geworpen en door zijne slagtanden verbrijzeld is. Men heeft zijn geweer gevonden dat aan de loop was afgebroken, en het lijk was zoodanig verminkt, dat het naauwelijks kenbaar was.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Maart.

De Perzische Gezant heeft den Keizer 3 bijzonder fraaije paarden aangeboden. Ieder heeft deze schoone dieren bewonderd.

— Het vredesverdrag tusschen Engeland en Perzie is thans door Lord Cowley en Feruck-Khan alhier geteekend, zoodat aan de bestaande geschillen, behoudens de goedkeuring van het verdrag door beide Regeringen, een einde is gemaakt.

— De eerste Vasten-preek door Pater Ventura, in tegenwoordigheid van den Keizer en de Keizerin uitgesproken, is het onderwerp der gesprekken. De redenaar ontwikkelde daarbij de stelling dat de grootste heerschers vallen, wanneer hunne magt niet op de Goddelijke opperheerschappij steunt. En tot staving van deze meening haalde hij het voorbeeld van Napoleon I aan, van wien hij zeide: »Van het oogenblik af dat hij slechts zijnen hoogmoed gehoor gaf en de Goddelijke bescherming voor zich onnoodig achtte, is hij gevallen." Pater Ventura merkte spoedig dat hij te ver was gegaan, en trachtte door de volgende woorden het vroeger gesprokene te verzachten: »God heeft echter Napoleon I met liefde en als een vader gekastijd, want wij zien heden zijn geslacht krachtiger en heerlijker dan ooit op den troon der wereld." Maar de zaak lag er toe. Al de toehoorders waren verlegen, en de Keizer moet later gezegd hebben: Het was eene zoetsappige schimprede (*philippica à la crême*).

— Men spreekt van de uitgave der gedenkschriften van den Maarschalk Soult, Hertog van Dalmatie. Men verwacht daarin de openbaring van vele bijzonderheden omtrent de geschiedenis in het begin dezer eeuw.

— De Maarschalk Randon is alhier aangekomen. Hij komt de bevelen ontvangen voor de expeditie in Kabylie, die op eene kleine schaal zal plaats hebben tegen de stammen der Beni-Ratem. Men gelooft dat de 20,000 man, waarover de Maarschalk te beschikken heeft, daartoe genoegzaam zullen zijn.

— De groote kaart van Frankrijk, uit 257 stuks bestaande, aan welke onder de leiding van het Ministerie van Oorlog reeds sedert 30 jaren wordt gearbeid, zal in dit jaar gereed zijn.

— Het groote prachtwerk: *les Catacombes de Rome*, in folio, met 327 platen, is dezer dagen voltooid, door de verschijning van het 6de deel. Tien jaren geleden ondernam de Heer L. Perret, de 60 onderaardsche kerkhoven, die Rome omgeven, te doorzoeken. Vijf jaren lang leefde Perret in de catacomben en geeft in het genoemde prachtwerk, den slotsom van zijn onderzoek en ontdekkingen aangaande den bouw der catacomben, hare zalen, kapellen, heiligdommen, muurschilderingen, opschriften, grafsteenen, symbolen, gegraveerde glazen op gouden grond, lampen, vazen, ringen en andere voorwerpen. Het werk kost 1300 fr., maar is ook onschatbaar voor de Christelijke oudheidkunde.

— Zoo hier als te Londen hebben er bij onderscheidene goudsmeden aanzienlijke bestellingen plaats gehad voor de dochter van den Sultan, die met den zoon van den Onderkoning van Egypte in den echt zal treden. Er worden koppen en schotels van goud met diamanten versierd vervaardigd, welke per stuk 50 à 60,000 fr. kosten.

— De *Moniteur de la Flotte* zegt dat het bestuur der Engelsche Oost-Indische Compagnie zich bitter beklaagt over de schade, die zij door den tegenwoordigen staat der zaken in China lijdt, dat het aan den Admiraal Seymour ondersteuning weigert en de kosten van de voortzetting der vijandelijkheden geheel voor rekening van de Engelsche Regering laat.

— Te Lyon heeft er eene uitbarsting plaats gehad in de werkplaats van een vuurwerkmaker, door de onverzigtigheid van een kind. De eigenaar en een zestal werklieden zijn daarbij belangrijk verwond geraakt.

— De brug over de Rhone bij Grand-Camp voor den spoorweg van Lyon naar Genève, eene lengte hebbende van 300 ellen, is thans voltooid, ieder van de acht bogen der brug is 30 ellen wijd en elke kolom heeft 4 ellen in doorsnede. Het metselwerk heeft een inhoud van 14,000 kubiek ellen.

— In de gemeente Bondues, Dep. du Nord, stierf een grijsaard die bijna altijd droog brood nuttigde. Hij werkte tot hij ziek werd, en de buren haalden eenen Geneesheer, mits zij hem betaalden. Hij wilde echter niets gebruiken dan water, de Apothekers waren te duur met hunne middelen. Hij had bijna geen deksel en durfde naauwelijks in de felste koude een takkebos aanleggen. Als hieromtrent iemand iets aanmerkte, was zijn antwoord steeds, dat is te duur, ik kan zulke uitgaven niet doen. Na zijn dood vond de eenige erfgenaam, zijn broeder, overal goud en zilver in alle hoeken der vervallen woning en bleek het dat de man 4500 à 5000 fr. rente bezat.

ITALIE.

De Paus heeft eene Commissie benoemd om te onderzoeken, welke gevolgen de doorgraving der landengte van Suez voor het algemeene handelsverkeer zal hebben, en welke maatregelen zouden kunnen genomen worden om die verandering in de geographische betrekking der onderscheidene landen tot bevordering der welvaart van den Kerkelijken Staat te doen strekken. De Commissie bestaat uit 10 leden en heeft den Minister van Openbare Werken tot Voorzitter. Dit besluit is in het officiële dagblad van Rome bekend gemaakt.

— Het is thans stellig bepaald, dat de Keizerin-Weduwe van Rusland in de lente eenige weken te Rome zal gaan doorbrengen.

— Terwijl tusschen Oostenrijk en Piemont eene groote spanning bestaat, die zelfs voor het afbreken der staatkundige betrekkingen doet vreezen, betoont het Turynsche Hof opentlijk groote hartelijkheid jegens de leden van het Keizerlijke geslacht van Rusland, en telkens wanneer de Koning met eenen van zijne Russische gasten in het openbaar verschijnt, legt de bevolking luidruchtig hare geestdrift aan den dag.

— In weerwil van de zorgvuldigheid, waarmede de Napelsche Regering de amnestie, door den Keizer van Oostenrijk verleend, heeft pogen geheim te houden, is zij evenwel aldaar algemeen bekend geworden. Het berigt heeft onder de bevolking veel geestdrift verwekt, maar daarentegen een uiterst ongunstigen indruk op den Koning en diens Hof gemaakt. De policie heeft zelfs hare waakzaamheid verdubbeld.

— Het officieel dagblad van Milaan berigt dat de Keizer bevolen heeft het door Canova gebeiteld standbeeld van Napoleon I in de nieuwe tuinen dier hoofdstad op te rigten.

PRUISSEN.

BERLIJN, 3 Maart.

De voltrekking van het huwelijk van den oudsten zoon van den Prins van Pruissen met de dochter van Koningin Victoria zal op 21 November plaats hebben.

— Door de Kamer van Afgevaardigden is het wets-ontwerp op de echtscheiding, waarin de Regering een groot belang stelde, maar waarbij de onderscheidene godsdienstige meeningen in het spel kwamen, met 173 tegen 134 stemmen verworpen.

— Het huis L. en Comp., te Hamburg, vooral betrokken in bankoperatien in Zweden en Noorwegen, heeft zijne betalingen gestaakt. Het passief moet weinig minder dan een millioen gulden bedragen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 2 Maart.

In het Keiz. besluit waarbij aan den Maarschalk Radetzky een eervol ontslag als Stedehouder van Lombardye wordt toegekend, is hem tevens de keus gelaten om zich in Monza, in de Villa Reale te Milaan, in den Keiz. burg te Weenen, in het Paleis in den Augarten, of in dat van Hetzendorf, naar welgevallen te vestigen.

— De aandeelhouders in het Oostenrijksche crediet mobilier hebben eene algemeene vergadering gehouden. Hun werd voorgesteld van de 4½ mill. fl. zuivere winst 10 pCt. te storten in het reserve-fonds en 5 pCt. aan te wenden ten behoeve van het bestuur, van den raad van administratie en van de beambten der maatschappij, terwijl 3,600,000 fl. zouden worden verdeeld onder de aandeelhouders, zoodat het dividend 12 fl. per aandeel zou bedragen. Eene commissie is belast met het onderzoeken dezer voorstellen.

— Een portier van een der eerste huizen dezer stad heeft onlangs bij notariële acte zijn post voor 5000 fl. overgedaan. De geschenken alleen, welke deze portier jaarlijks ontving, moeten gemiddeld omstreeks 1000 fl. bedragen.

— Te Debreezin zullen eerstdaags afgevaardigden van de Evangelische Kerkbesturen in Hongarije bijeenkomen, om een adres aan den Keizer te ontwerpen, waarbij vergunning wordt gevraagd tot het bijeenroepen eener synode. Dit adres zal aan den Keizer bij zijne komst te Buda overhandigd worden.

— De Koning van Beijeren heeft aan de natuuronderzoekers Moritz Wagner en Gemminger, ƒ12,000 voor reiskosten en ƒ1000 voor uitrusting doen ter hand stellen, bij gelegenheid van hunne reis om de wereld, welke die geleerden met een Oostenrijksch fregat zullen doen.

TURKYE.

Dezer dagen is de Caimacan of beheerscher van Moldavië overleden. De Porte is door dit sterfgeval zeer in verlegenheid gebragt. De overledene was een ijverig tegenstander van de vereeniging der Vorstendommen. De keuze van een opvolger zal een zeker kenteeken zijn van de tegenwoordige gezindheid der Turksche Regering en van den invloed die aldaar overheerschende is.

— In den Caucasus heerscht eene sterke spanning. Men maakt aldaar vele toebereidselen tot afwering van den Russischen aanval. Van zijn kant bereidt Rusland zich voor om met zijne vloot van de Caspische zee 30,000 man der stammen van Daghestan over te voeren, om als hulptroepen van Perzië te dienen.

— Op 13 Feb. heeft men te Smyrna een korten doch hevigen schok van aardbeving gevoeld.

— Te Aleppo (Syrie) heeft de zoon van den burgerlijken Gouverneur met hulp van anderen, een Christen-meisje uit de woning haars vaders ontvoerd. De militaire Bevelhebber heeft de schuldigen doen gevangen nemen, maar hij heeft de magt niet hen te straffen; zij moeten voor het burgerlijk bestuur te regt staan, zoodat de vader hier regter over zijnen zoon zal zijn.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Zaturdag den 7den Maart 1857, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Vervolg van de onderwerpen op 5 Maart aan de orde van den dag gesteld.

2°. Verordening tot invordering van de belasting op de honden.

Burgerlijke Stand.

Van den 26 Februarij tot en met den 4 Maart 1857.

BEVALLEN: A. T. Wijnants, D. — C. Faes, geb. van der Veer, Z. — J. de Groot, geb. Felder, Z. — C. M. Gertenaar, geb. Goebertus, Z. — C. van der Linden, geb. Kriek, D. — J. den Hoed, geb. Roucel, Z. — C. van Hoorn, geb. Wessels, Z., levenl. — W. van Iterson, geb. van Steenbergen, Z. — C. van Hingst, geb. van Booren, D. — K. van den Ende, D. — C. van Hooidonk, geb. de Jongh, D. — M. de la Rie, geb. Fasseur, Z. — M. van den Bosch, geb. van der Laken, D. — J. van der Reek, geb. Schaft, D. — C. Soer, geb. Valk, Z. — J. Boon, geb. Platteel, D., tweel. — B. Ribot, geb. Pieket, Z. — J. S. Stakenburg, geb. de Paauw, D. — J. Schroef, geb. van de Wetering, D. — J. Holswilder, geb. Rooman, Z. — S. de Haan, geb. Augustijn, D. — E. Flippo, geb. Liget, Z. — W. J. Boursse Wils, geb. Holtius, Z. — M. Dee, geb. Smit, Z. — J. E. Piket, geb. van Leeuwen, D. — C. M. Mieremet, geb. Sander, D. — H. F. van der Steen, geb. de Ridder, D. — A. M. Berree, geb. Bredeveld, Z. — C. W. de Haay, geb. Wilhelm, D. — H. de Vos, geb. l'Ecluse, D. — P. de Geus, geb. van der Weyden, Z.

OVERLEDEN: E. Selier, D., 7 m. — J. Taffijn, D., 3 j. en 3 m. — M. van Bruggen, D., 2 j. — J. F. C. Pommee, Z., 4 m. — P. van Egmond, 76 j. — A. Lem, geb. Jans, 60 j. — A. Crama, Z., 11 w. — A. G. Tegelaar, Z., 4 w. — J. J. Koreman, Z., 8 d. — S. E. Lens, D., 2 j. en 9 m. — A. J. Bentz, D., 7 w. — J. W. van der Kamp, Z., 7 w. — A. Ouwerkerk, Z., 5 j. en 8 m. — J. E. Snijders, 27 j. — W. Clavant, 58 j. — B. J. S. van Dijk, D., 10 m. — S. Wittenaar, D., 5 j. — N. van der Assen, Z., 13 d. — Niesse Corduwa, 80 j. — C. van Leeuwen, 23 j. — A. W. J. Pierlot, Z., 3 w. — M. C. van Es, geb. van der Kaay, 42 j. — E. van der Blij, D., 5 w. — J. C. Hanselaar, D., 4 w. — Hendª. Hoogewoning, 65 j. — M. C. Heykoop, D., 6 j. — A. J. N. Franchimont, D., 1 j. en 5 m. — J. Bliji, 85 j. — H. M. Grijskamp, D., 4 j. en 10 m. — J. Maartense, 72 j. — G. J. Clavant, D., 4 j. en 1 m. — G. Gressie, D., 13 m.

Van wege eene geringe wijziging, wordt deze Prijsuitschrijving heden andermaal geplaatst:

Curatoren van het Stolpiaansch Legaat aan de Universiteit te Leiden hebben in hunne Vergadering van den 17den Februarij 1857 besloten de navolgende prijsvraag uit te schrijven:

Welken invloed behoort de Christelijke zedeleer te hebben op de beginselen, die moeten aangenomen en gevolgd worden door de Staten van de beschaafde wereld, in hun verkeer met, en handelingen tegenover elkander en andere volken? en hoe kan die invloed bewaard worden bij het waken van iederen Staat voor zelfbehoud, en bij het streven naar magt en invloed, ook ter bevordering en voortplanting van eigen opvatting omtrent den grondslag, waarop het heil der volken behoort gevestigd te zijn?

dat is:

Quam vim concedi oportet doctrinae morali Christianae in ea principia, quae civitatibus eruditis probanda et sequenda sunt in commercio agendique ratione, tum inter ipsas, tum adversus alios populos? et quomodo eadem vis retineri potest a civitatibus in cura sui conservandi, et in studio potentiae et auctoritatis, ejus quoque qua singulae uterentur ad excolendam et propagandam suam sententiam de fundamento cui populorum salus esset superstruenda?

Ter beantwoording vóór of den 1sten November 1858.

En hebben besloten, de prijsvraag uitgeschreven in November 1855, waarop geen antwoord was ingekomen, op nieuw uit te schrijven om beantwoord te worden vóór den 1sten October 1857. Dezelve luidt aldus:

Quatenus ex morali hominis natura probari potest supremum quemdam esse Legislatorem, qualisque ille sit aperiri?

dat is:

In hoe ver kan de zedelijke aanleg des menschen hem ten bewijze strekken van het bestaan eens hoogsten Wetgevers, en hem diens wezen openbaren?

De prijs voor een goedgekeurd antwoord is de gouden medaille ter innerlijke waarde van ƒ250, en ƒ100 in geld; of wel naar verkiezing de geheele som in geld.

De antwoorden moeten, in het Latijn of Nederduitsch geschreven, met eene spreuk geteekend en met bijvoeging van een gesloten billet, dat dezelfde spreuk tot opschrift heeft en waarin des Schrijvers naam en adres is opgegeven, vrachtvrij gezonden worden aan den Hoogleeraar G. C. B. SURINGAR, Voorzittend Curator van het Legaat.

ADVERTENTIEN.

Op den 27sten Februarij overleed te *Zutphen*, W. J. KNOCKERS VAN OOSTERZEE, *Med. & Art. Obstr. Doctor en Stads-Geneesheer*; geliefde Echtgenoote van

H. E. KNOCKERS VAN OOSTERZEE, geb. HENKES.

Eenige en Algemeene Kennisgeving.

Heden morgen overleed alhier, ten huize zijner Dochter, na een geduldig doch smartvol lijden, in den ouderdom van bijna zeventig jaren, onze zoo innig geliefde Vader en Behuwd-Vader, JAN ANDRIES BRESSER. Wat wij in hem voor ons zoo liefderijken Vader verliezen, zullen ten volle beseffen die den overledene van nabij gekend hebben.

P. BRESSER,

AMSTERDAM, 1 Maart 1857. Uit aller naam.

Eenige en Algemeene Kennisgeving.

ECHTSCHEIDING.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, in dato den tienden Februarij 1800 zeven en vijftig, is het Huwelijk tusschen JOHAN ULRICH VAN DER MARK en MARIA SCHEKERMANS, te *Leyden*, door Echtscheiding verklaard te zijn **ontbonden.**

De Procureur voor den Eischer occuperende,

[Kosteloos.] Mr. J. L. KLAVERWYDEN.

De **Rangschikking** in den insolvent verklaarden Boedel van FRANCISCUS FISSER, *Winkelier te Leyden*, is op heden ter Griffie der Arrondissements-Regtbank gedeponeerd, om aldaar gedurende *veertien* dagen, ter inzage van een ieder, te verblijven.

De Curator,

LEYDEN, 5 Maart 1857. Mr. C. W. HUBRECHT.

De DEELHEBBERS in het Fonds voor den **Katwijkschen Straatweg** worden uitgenoodigd, om op Vrijdag den 20sten Maart 1857, des middags ten 12 ure, te compareren in de Herberg *de Zwaan*, te *Katwijk aan Zee*, tot het opnemen der Rekening van Commissarissen, belast met de Directie over gezegden Weg en over te gaan tot de **Uitloting van één Aandeel der Negotiatie.**

Namens Commissarissen,

A. LIBRECHT LEZWYN, *Penningmeester.*

DIRECTEUREN van het Kantoor van Administratie van Nationale Fondsen, gevestigd te Leyden, berigten, dat van heden af zal worden gevaceerd tot **Betaling der Coupons**, verschenen 1 Maart 1857, van de Certificaten 3 pCt. *Nationale Schuld* hunner Administratie, en wel behalve Dingsdag van 12 tot 2 ure, ten Kantore der Administratie op de Hooglandsche Kerkgracht, ook des Woensdags, Donderdags en Vrijdags, van 10 tot 12 ure, ten Kantoren van VAN DER SPRUYT & DE GRAAF en van HARTEVELT & ROSKES.

Ten Kantore van LEZWYN & EIGEMAN, op het Rapenburg, Wijk I. N°. 240, te *Leyden*, wordt gevaceerd *Dingsdags*, *Woensdags* en *Donderdags*, van 9 tot 11 ure, ter Betaling van al de COUPONS, verschenen primo Maart 1857, van de 3 pCts. CERTIFICATEN der volgende *Administratie-Kantoren*, als van:

De Heeren KETWICH & VOOMBERGH & WED. W. BORSKI.
» » A. K. & P. K. VAN HARPEN EN PLUYM en BACKER.
» » S. & D. SAPORTAS, VAN MAARSEVEEN & LE JOLLE en BUYS & KERKHOVEN. En
DE WED. H. F. TJEENCK, c. s.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN, onder Directie van

BREEDÉ & VALOIS.

MAANDAG, 9 Maart. (Laatste Voorstelling van 't Abonnement en sluiting van het Tooneel). **De wraak eener Creoole**, Tooneelspel in 5 Bedrijven; waarin de Heer N. JUDELS, Directeur en eerste Komiek van de Salon des Variétés te *Amsterdam*, als Gast, de rol van John Dudley zal vervullen. Daarna: **De Bloedzuigers of de Minnehandel in de Apotheek**, oorspronkelijk Blijspel met Zang in 1 Bedrijf, door A. RUYSCH. Tobias, de Heer JUDELS.

Aanvang ten *half zeven* ure.

OPENING

VAN HET

GOEDKOOPE VERKOOPHUIS

VAN

GEMAAKTE HEEREN KLEEDINGSTUKKEN ENZV.

In de Maarsmansteeg, Wijk IV. N°. 72, alhier,

De Ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde Begunstigers en het geachte Publiek te berigten, dat het Magazijn van Heeren-kleedingstukken, van den Apothekersdijk naar bovengenoemd adres verplaatst, en op heden geopend is, ruimschoots gesorteerd in alles wat tot het vak betrekking heeft.

Hetzelve biedt den bezoeker in heerlijke dessins, eene rijke keuze van de schoonste, elegantste en meest in de smaak zijnde Goederen aan, uitmuntende zoo door eene nette allerzorgvuldigste bewerking als door deugdzaamheid der stoffen.

Ten gevolge der uitgebreide relatiën, met het buitenland aangeknoopt, kunnen die artikelen tot zeer lage prijzen worden afgeleverd.

Men gelieve om daarvan overtuigd te zijn, zijne aandacht slechts te vestigen, op de rondgebragte en gratis in het Magazijn verkrijgbare Prijs-Couranten.

De Ondergeteekende noodigt het geëerde Publiek beleefdelijk uit tot bezigtiging van het Magazijn, houdende hij zich overtuigd dat niemand hetzelve onvoldaan verlaten zal, daar de rijke keuze en schoonheid der Goederen, een ieders goedkeuring zal wegdragen, terwijl de billijkheid der prijzen, den naam die aan het Magazijn gegeven is, namelijk *Goedkoop-Verkoophuis* volkomen zal regtvaardigen.

J. CAHEN.

Men is van meening ten overstaan van den te *Warmond* residerenden Notaris J. DE CRANE, op Vrijdag den 27sten Maart 1857, in het *Heeren-Logement* den Burg te *Leyden*, in het openbaar te doen Veilen, en op Vrijdag den 3den April daaraanvolgende (beide dagen des voormiddags ten 11 ure) aldaar af te slaan en te verkoopen:

Eene kapitale, hechte en sterke BOUWMANSWONING, genaamd: *Kerkzigt*, met Zomerhuis, ruime Stallingen voor 32 stuks Vee en 3 Paarden, Varkenshok, Dorschvloer, Karnmolen, afzonderlijke Wagenloods, twee vijfroeden Hooibergen en verdere getimmerten; voorts Tuin, Boomgaard, Hontwallen en Singels, alsmede diverse perceelen extra best WEI- en TEELLAND, te zamen groot 23 bunders, 49 roeden en 40 ellen, alles zeer gunstig staande en gelegen in den Luizenmarktpolder, onder de gemeente *Voorhout*, aan den Voorhouterweg, nabij de kerken der Hervormde en Roomsch-Katholieke gemeenten en den spoorweg, bij het Kadaster bekend onder Sectie B, numero's 244, 362, 363, 368, 390, 391, 392, 393 gedeeltelijk, 398, 415, 963, 964, 965, 970, 971, 972, 979, 980, 981, 1010, 1011, 1012 en 1050, behoorende de eigendommen van: de Erven van Wijlen den Hoog-Geboren Heer O. A. Grave VAN BYLANDT en de Heeren J. LEEMBRUGGEN, W. JOCHEMS en Mr. E. VAN OLDEN.

De gemelde Woning en Landerijen zijn aangeslagen in de Grondbelasting, over 1857 met *f* 123.70, bedragende de Polderlasten, het Rijnlandsch Bundergeld en de Binnenlandsche Kosten, te zamen jaarlijks circa *f* 4.60 per bunder.

De betaling der Koopppenningen zal moeten geschieden 1°. Mei 1857, als wanneer de Kooper in het genot der huur en verdere voordeelen treedt.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris DE CRANE, alwaar in tijds de bewijzen van Eigendom en Voorwaarden dezer Verkooping ter lezing zullen liggen.

THEE.

Bij den Ondergeteekende zijn voortdurend verkrijgbaar de Theeën uit het Magazijn van VAN HOUWENINGE EN VISSER, afgewogen in verzegelde pakjes van $2\frac{1}{2}$ Ned. ℔, 1 Ned. ℔, 5—$2\frac{1}{2}$ en 1 Ons, waarop nommer en prijs, die zich bepaalt van 60 Cts en hooger, zijn vermeld.

Prijs-Couranten zijn *gratis* te bekomen.

S. W. WOLVEKAMP, *Banketbakker*,
Aalmarkt, Wijk IV. N°. 128, te *Leyden*.

Met primo Mei te aanvaarden,

wordt in de Gemeente *Leyderdorp* aangeboden, eene rojale **Bovenwoning**, bestaande in drie groote en twee kleine Behangen Kamers, een ruime Zolder, benevens eene Keuken en nog een klein Kamertje beneden in huis, met daaraan behoorenden Tuin. Te bevragen bij den Timmerman A. H. BRAAT, aldaar, en de Boekverkoopers SCHREUDER EN VAN BAAK, te *Leyden*.

P. ENGELS, in de Nieuwsteeg, geeft uit de

EERSTE GEDICHTEN

VAN

E. LAURILLARD,

Theol. Doct. en Predikant te Zandpoort, beroepen te Leyden.

GETITELD:

ZESENVEERTIG VERZEN.

INHOUD: Een Woordje vooraf; Napoleon; Gelijk en ongelijk; Aan eene moeder bij het lijkje van haar kind; Weldadigheid; De Cholera in Nederland; Haat; De moordenares van haar kind; Hymne; Golgotha; Koning, Propheet en Priester.

Goedkoope uitgaaf . . . . . *f* 0.60.
In verguldden Eng. linnen band . . - 0.90.

LIJDENS-BESCHOUWINGEN.

De Boekhandelaars J. C. SEPP & ZOON, te *Amsterdam*, bevelen als zoodanig aan de Werkjes:

G. ULLMAN, *Wat veronderstelt de stichting der Christelijke Kerk door een' Gekruiste?* . . . . *f* 0.50.
C. SEPP, *De zeven Kruiswoorden voor Vrienden van Jezus verklaard* . . . . *f* 1.10.
A. THOLUCK, *Zonde en Verzoener of de bekeering eens twijfelaars.* *f* 2.20.
F. THEREMIN, *Over den Dood* . . . . *f* 0.75.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 4 Maart.

			Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{7}{8}$	$63\frac{15}{16}$	$63\frac{15}{16}$
Dito Certificaten	» 3	»	$76\frac{1}{16}$	$76\frac{1}{8}$	$76\frac{1}{8}$
Dito dito	» 4	»	$95\frac{9}{16}$	—	—
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	91	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
O. I. Leening	» 4	»	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	104	$104\frac{1}{8}$	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	103	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$93\frac{5}{8}$	$93\frac{3}{4}$	—
Dito 1840	» 4	»	$84\frac{1}{8}$	85	$84\frac{7}{8}$
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	—	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	$64\frac{3}{8}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	f	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4	»	$78\frac{5}{8}$	$78\frac{3}{4}$	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$	pCt.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» $1\frac{1}{4}$	»	$24\frac{7}{16}$	$24\frac{9}{16}$	$24\frac{1}{2}$
Dito Obligatiën	» 3	»	$41\frac{3}{4}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$37\frac{7}{16}$	—	—
Bewijzen Coupons			$6\frac{1}{16}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	64	—	—
Dito Metall.	» 5	»	$76\frac{5}{8}$	$76\frac{13}{16}$	[illegible]
Dito Nieuwe	» 5	»	$86\frac{7}{8}$	$86\frac{15}{16}$	$86\frac{15}{16}$
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$39\frac{9}{16}$	$39\frac{11}{16}$	—
BELGIE,	» $2\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	$52\frac{1}{8}$	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5	»	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$45\frac{3}{8}$	$45\frac{7}{16}$	—
SARDINIE,	» 5	»	—	—	—
PERU, Geldleening 1853	» $4\frac{1}{2}$	»	$77\frac{1}{2}$	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» $4\frac{1}{2}$	»	$34\frac{5}{8}$	$34\frac{3}{4}$	—
GRENADA, Obligatiën	» $2\frac{1}{2}$	»	$21\frac{1}{8}$	$21\frac{3}{16}$	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3	»	$21\frac{7}{16}$	$21\frac{9}{16}$	—
N.-AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Grieken $5\frac{1}{2}$, $5\frac{9}{16}$.

Braz. 1843; £ 100, $4\frac{1}{2}$ pCt. $97\frac{1}{2}$.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto $4\frac{1}{2}$.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 9.80.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.